

11.03.2025

Särkisalmen Seudun Metsästysyhdistys ry
Savonlinnantie 570
59310 Parikkala

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: MMM:n lausuntopyyntö <https://mmm.fi/lausunnolla>

Lausuntopyyntö (Dnro VN/36093/2024)

Lausunto maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

Särkisalmen seudun Metsästysyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta lausua esityksen kohteena olevasta asetusluonnoksesta ja toteaa seuraavaa:

Särkisalmen seudun Metsästysyhdistys ry sijaitsee Parikkalan kunnan alueella Etelä-Karjalan maakunnan koilliskärjessä itärajalla. Oman erityispiirteensä kunnan alueelle tuo yhteinen raja Venäjän kanssa, jota Parikkalalla on 65,1 km, joten suurpetojen kulku Venäjän puolelta vaikuttaa alueellamme. Suurpetoja esiintyy kunnan alueella ja esimerkiksi petoyhdyshenkilöiden vahvistamien susihavaintojen määrä kunnan alueella on kymmenkertaistunut vuodesta 2023 vuoteen 2024. Lakiesityksessä painotettu alueellinen arviointi ja erityispiirteiden huomiointi on siis merkittävä ja tarpeellinen uudistus suurpetokantojen arvioinnissa, hoitosuunnitelmien suunnittelussa sekä suotuisan suojelutason säilyttämisessä ja kannanhoitotoimien arvioinnissa.

Erityisesti susimäärän kasvu vaikuttaa suuresti metsästyskulttuuriin ja sen säilymiseen myös meidän alueellamme. Monille metsästys on harrastus ja elämäntapa. Metsästys on osa suomalaista kulttuuriperintöä ja myös vastuu kulttuuriperinnön säilyttämisestä kuuluu kaikille luonnon, sen monimuotoisuuden ja ympäristön lisäksi (perustuslaki 20 §).

Metsästysseuramme alueella järjestetään koirakokeita, kuten ajokokeita, linnunhaukkukokeita sekä hirvikoirakokeita. Metsästyksen lisäksi myös koirakokeiden järjestäminen vaarantuu susimäärän kasvaessa. Helmikuussa 2025 kunnan alueella metsästystehtävällä ollut ajava koira kuoli suden raatelemana.

Metsästysseuramme osallistuu myös SRVA-tehtäviin poliisin virka-apuna ja tässä metsästyskoirat ovat isossa roolissa vahingoittuneen eläimen löytämisessä. Myös tämä toiminta sekä koirien koulutus SRVA-tehtäville vaarantuu jos alueen metsästäjien ei susitilanteen vuoksi ole järkevää enää hankkia metsästyskoiria, jotka sopivat myös SRVA-tehtäville. Laki eläinten hyvinvoinnista (693/2023) 7.3 § velvoittaa sairaan, vahingoittuneen tai muutoin avuttomassa tilassa olevan luonnonvaraisen eläimen auttamiseen ja tarvittaessa tällaisen eläimen lopettamiseen. Poliisin resurssit ovat rajalliset, varsinkin Parikkalan kunnan alueella, jonne poliisipartio tulee vähintään 50 kilometrin päästä ja mikäli poliisi ei saa virka-apua metsästäjiltä esimerkiksi kolarissa

loukkaantuneen eläimen etsimiseen ja mahdolliseen lopettamiseen, luonnonvaraisten eläinten hyvinvointi vaarantuu.

Kansalaisjärjestöjen valitusoikeus

Vaikka kannanhoidollisen metsästyksen hyväksyttävä päämäärä määriteltäisiin säädöksiin ja näin luotaisiin edellytykset suurpetojen kannanhoidolliselle metsästykselle, kansalaisjärjestöjen valitusoikeuteen poikkeusluvista tämä ei kuitenkaan tee muutosta. Esimerkiksi Suomen Luonnonsuojeluliitto on uutisissaan avoimesti kertonut aikovansa valittaa kaikista suurpetoihin kohdistuvista poikkeusluvista. Suurena ongelmana suurpetojen poikkeusluvituksessa onkin ollut viime vuosina valitukset lupapäätöksistä, jotka ovat aiheuttaneet poikkeusluville täytöntöönpanokiellon. Vaikka KHO oikeuskäytännössään jatkossa toteaisi lupien olevan lainmukaisia, valitusten käsittelyprosessit ovat niin pitkiä, että poikkeusluvut jäävät täyttämättä.

Kansalaisjärjestöjen valitusoikeus perustuu kansainvälisiin sopimuksiin, erityisesti Århusin sopimukseen, metsästyslakiin ja myös Suomen perustuslakiin. Metsästyslain 41 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa ja 41 b §:ssä tarkoitettua ilmoitusmenettelyä koskevassa asiassa valitusoikeus on myös sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen (metsästyslaki 90 §). Perustuslain 20.2 §:ssä säädetään, että julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle mahdollisuus vaikuttaa omaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon, joten sitä ei voida tietenkään poistaa, mutta valitusprosessin kululle tulisi tehdä muutosta. Tätä ei tässä lakiesityksessä ole huomioitu.

Lakiesitys perustuu alueellisuudelle ja alueellisten erityispiirteiden painottamiselle sekä huomioimiselle ja myös valitustahojen todellinen alueellisuus tulisi huomioida. Tällä hetkellä poikkeusluvista valittavat erilaiset luonnonsuojelujärjestöt eivät suureksi osaksi tosiasiallisesti toimi paikallistasolla eikä heillä siten ole todellista tietämystä heille kirjatun toimialueen paikallisista olosuhteista. Vaikka aiemmin puutteelliset perustelut luontodirektiivin 16.1 artiklan e alakohdan kannanhoidolliselle metsästykselle suurpetojen osalta lakiesityksen myötä parantuisivat, se ei valitettavasti tule muuttamaan nykyistä valituskäytäntöä. Luonnonsuojelulain mukainen erityisen vireillepano-oikeuden mukainen asia on ratkaistava kiireellisenä (luonnonsuojelulaki 9/2023, 126.3 §), joten voisiko myös metsästyslain mukaista valitusoikeuden alaista asiaa käsitellä samalla tavalla?

Asetuksenantovaltaa on rajoitettu myös perustuslain 80 §:ssä, jonka mukaan yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä aina lailla. Ympäristöoikeuden saralla tällä on paljonkin merkitystä, sillä monet merkittävät yksityiskohtaiset sääntelyt jäävät lakia alempiin säädöksiin, esimerkiksi juurikin asetuksiin. Tuoko siis pelkkä asetuksenantomahdollisuus haluttua tosiasiallista muutosta suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamiseen (vaikkakin asetuksenantovelvollisuus on annettu metsästyslailla)?

Yhteenveto: Lausunnon keskeinen sisältö

Lakiesityksessä on hyviä elementtejä. Alueellinen arviointi ja erityispiirteiden huomiointi on tärkeää, jotta suotuisa suojelun taso säilytetään ja kannanhoidollisen metsästyksen tarve sekä hoitosuunnitelmat on oikeasti määritelty paikallisesti. Erityisesti Venäjän rajan läheisyys tuo omat erityispiirteensä alueille kun eläinten liikkuvuus valtioiden välillä on mahdollista.

Metsästyslain mukaisten poikkeuslupien valituskäytäntöihin tulisi tehdä muutoksia, esimerkiksi kiireellinen käsittely kuten luonnonsuojelulain erityisen vireillepano-oikeuden mukaisten asioiden kohdalla (LSL 126.3§).

Metsästys on osa suomalaista kulttuuriperintöä ja se tulee säilyttää. Metsästys lisää myös Suomen omavaraisuutta ja metsästetty ravinto on ekologista ja eettistä. Metsästyksellä on myös tärkeä rooli varsinkin maaseudun yhteisöissä ja se on monille ihmisille tärkeä osa elämää. Metsästykseen ja riistanhoitotyöhön kuuluu myös oleellisena osana SRVA-toiminta, joka sekin vaarantuu susikannan kasvaessa liian suureksi.

Parikkala 11.3.2025

Särkisalmen Seudun Metsästysyhdistys ry
Riitta Mälkiä
Johtokunnan jäsen